

За останні 24 години

- 21:47** Туск висловився про конфлікт навколо Герів УПА - "Україна має вирішити проблему"
- 21:10** Кількість поранених внаслідок удару по заводу «Яготинське для дітей» на Київщині зросла 📍
- 20:41** Зеленський відреагував на відмову Путіна від зустрічі - "грошей у РФ має стати менше, а тиску більше"
- 19:31** Макрон анонсував зустріч із Зеленським та ще двома європейськими лідерами в Лондоні
- 19:13** Вихідні в Україні будуть теплими – прогноз погоди на 6-7 червня

ЗАВАНТАЖИТИ ЩЕ

Головна / Економіка

Ринок праці без українців? Чи врятують економіку іноземні мігранти

НАТАЛІЯ МІЧКОВСЬКА 14 травня 07:00

Україна, яка донедавна була одним із найбільших донорів робочої сили для Європи, поступово сама стикається з дефіцитом працівників. Повномасштабна війна, міграція мільйонів громадян і структурні зміни на ринку праці змусили бізнес шукати нові рішення - зокрема, за межами країни. Іноземні працівники, які раніше були радше винятком, сьогодні дедалі частіше з'являються у сфері будівництва, сервісу, промисловості.

З яких країн до нас найчастіше прибуває нова робоча сила, чи дійсно іноземці «коштують» дешевше та чому така міграційна політика призводить до соціальних напружень? Відповіді на ці та інші актуальні питання – у матеріалі *Коротко про*.

«Люди виснажені, реагують нервово»

Україна потребує мільйони мігрантів, і їх відсутність означає відсутність розвитку української економіки. Ця теза, яку не втомлюються повторювати профільні експерти, сприймається українським суспільством неоднозначно.

«У мережі обурені напливом в Україну індусів й пакистанців», «Для роботи в нових ЖК Івано-Франківська залучатимуть трудових мігрантів з Індії», «Житель Львова каже, що в місті стало багато індусів та пакистанців», «Темношкірих мігрантів у формі «Нової пошти» помітили на касі в АТБ». Ось такі заголовки зі ЗМІ та соцмереж створюють сьогодні порядок денний на українському ринку праці.

На думку *директорки консалтингової компанії TalentMatch, HR-експертки Наталії Слинько*, тема трудових мігрантів сплила внаслідок великої проблеми на ринку праці. З одного боку, є дефіцит фахівців, яких потрібно знайти. З іншого - є дефіцит роботи, яку б хотіли отримати ці фахівці. І тут дуже великий розрив за різними аспектами: в рівні зарплати, у відносинах, в комунікаціях.

- Зараз люди настільки морально виснажені, що не готові терпіти не те що помилки, а навіть затримку в комунікаціях, - зазначила експертка в коментарі *Коротко про*. - Нетерпимість зростає, її, до речі, можна побачити скрізь – від постійних скарг на життя до глобального незадоволення людей сервісом та послугами. І коли на цьому тлі з'являються повідомлення про те, що почали завозити трудових мігрантів, люди реагують нервово. Адже інформація подається в негативному ключі: мовляв, мігранти замінюють українців.

Проте, каже Наталія Слинько, так відбувається завжди и всюди: мігранти беруться за роботу, яку місцеві жителі за тими чи іншими причинами не можуть або не хочуть виконувати.

Головна мета таких гучних заголовків - відволікти публіку від інших питань, яких в Україні достатньо, вважає *директор консалтингової компанії «Михайлов та партнери» Віталій Михайлов*. Проблема, на погляд експерта, перебільшена, але тренд є, і він нікуди не подінеться, зокрема, і після закінчення війни. До того ж Україні дійсно глобально необхідні працівники.

Без мігрантів не буде пенсій

Зараз в Україну прибувають трудові мігранти, насамперед, з Пакистану, Індії та Бангладешу. Для них звично працювати вахтою, в них є досвід роботи в Європі, розповідає Наталія Слинько. Останнім часом в Європі їх звільняють цілими бригадами: десь відбулася автоматизація, десь їх витиснули українці та поляки. І зараз ці люди можуть бути корисні в Україні, тим більше, що наші 450-500 євро для них є покращенням фінансового стану. Адже в цих країнах важко знайти роботу, в них немає такого виробництва, як у нас.

До того ж, це повні сил молоді люди. Для порівняння: якщо в Україні середній вік складає 42 роки, то, наприклад, в Пакистані – 21 рік, там дуже молоде населення.

- З огляду виданих дозволів на роботу, в Україні зараз працюють близько 10 тис. мігрантів, - наводить цифри Михайлов. - Для вітчизняного ринку праці це крапля в морі. Якщо таку кількість людей умовно розподілити по території України, ніхто їх і не помітить. Але коли вони ходять маленьким містечком компанією, це помітно і викликає певні питання. Україна в міграційній сфері ще не «доросла» до Європи, у нас іноземці, що відрізняються від українців зовнішністю, часто сприймаються важко. І якщо у великих українських містах до іноземців звикли, насамперед, через іноземних студентів, то люди в регіонах, особливо похилого віку, які ніколи не були за кордоном, не готові сприймати представників іншої раси.

Тут дійсно йдеться про пряму залежність: що старше людина, то більш негативно вона сприймає іноземних мігрантів. Люди похилого віку часто не розуміють: якщо вони хочуть і надалі отримувати пенсію, потрібно бути толерантнішими. Бо зовсім скоро без мігрантів пенсій в них просто не буде. Адже солідарна система передбачає, що пенсії платяться з податків нинішніх працівників, яких на сьогодні в країні катастрофічно не вистачає.

Де вони працюють та скільки заробляють

На вітчизняному ринку праці - дефіцит за найрізноманітнішими напрямками. Наприклад, за словами Наталії Слинько, зараз на посаду інженера без бронювання вона може знайти або кандидата 60+, або іноземця. Але найчастіше мігрантів беруть на важку фізичну працю з невисокою зарплатою.

- У нас трудові мігранти працюють в комунальних підприємствах (прибирають територію), на заводах, у будівництві, - розповідає HR-експертка. - Саме ці вакансії закриваються найскладніше. Зараз трудовий мігрант умовно отримує на руки 450-500 євро, але, враховуючи додаткові витрати на житло та хоча б мінімальне медичне страхування, роботодавець звісно платить набагато більше. По факту, іноземний працівник коштує роботодавцю дорожче, ніж місцеві спеціалісти, проте підприємства готові на такі витрати. Справа в тому, що зараз для роботодавців дуже важлива безперервність в роботі. Українці сьогодні досить «ризикові» співробітники. По-перше, чоловіків-кандидатів зараз дуже мало. По-друге, постійно є загроза, що чоловіка у будь-яку мить можуть призвати до лав ЗСУ, і роботодавець марно витратить гроші та час на навчання. З цього погляду іноземці «безпечніші» (докладніше див. Довідка *Коротко про*).

- Витрати на трудових мігрантів дійсно чималі, - підсумував Михайлов у розмові з *Коротко про*. - Їх потрібно фізично привезти, оформити дозвіл на роботу, забезпечити житлом, надати медичну страховку. Адміністрування українських працівників значно простіше та дешевше, тому про економію з боку роботодавця не йдеться. Це вимушені дії, щоб закрити питання з нестачею персоналу на певний час в певному місці. І робляться вони не від хорошого життя, а тому, що неможливо вирішити проблему тільки українською робочою силою.

«Вони не конкуренти українцям»

Сусідня Польща на рівні уряду та центробанку просуває ідею, що мігранти – це зростання економіки та гроші. Тому вони щорічно роблять дослідження про внесок українців (наші співвітчизники складають три чверті мігрантів в Польщі) у зростання ВВП. Як повідомило видання Iproland.net, з 2022 року українці, що мешкають і працюють у Польщі, згенерували для економіки країни близько 328,6 млрд злотих додаткового ВВП. Це майже у 8 разів перевищує витрати польського бюджету на підтримку українців та допомогу Україні, які склали 40,3 млрд злотих.

Коли ж в українському сегменті соцмереж обговорюється тема трудових мігрантів, толерантності там мало. Поширюються дивні тези про те, що нинішня міграційна політика виштовхує українців з країни, і коли військові повернуться з фронту, вони не зможуть працевлаштуватися, бо всі місця будуть зайняті іноземцями. Ба більше: деякі цілком серйозно обговорюють, що іноземців потрібно залучати та відправляти на фронт, тоді українці зможуть спокійно працювати на підприємствах в тилу.

Такі думки Наталія Слинько назвала «натягуванням сови на глобус».

По-перше, каже експертка, це загальна практика в усьому світі: коли економіка вимагає додаткових трудових ресурсів, їх необхідно залучати. Через це пройшли всі європейські країни, і зараз цей шлях проходимо ми.

По-друге, цей процес стримували дуже довго, і зараз питання вже назріло та переозріло.

І, нарешті, українці воюють, бо захищають свою землю. А заради чого мають воювати іноземці? Тим більше, трудові мігранти? Логіки тут нуль.

Трудові мігранти з Пакистану та Бангладешу – не конкуренція українським кваліфікованим працівникам, додає Віталій Михайлов. У кількісному та якісному аспекті це зовсім різні вакансії. – Тема дійсно будівництва, де зараз трудових мігрантів залучають найчастіше, попит після закінчення війни тільки зростатиме. І кілька сотень, і навіть кілька тисяч мігрантів жодним чином не змінять ситуацію.

- Нам дуже важко дається толерантність до інших людей, і ми, на жаль, в цьому питанні повторюємо шовіністську та зневажливу поведінку північного сусіда, - підсумувала Наталія Слинько. – Тема дійсно тригерна. Нинішні мігранти відрізняються за зовнішністю від українців, це кидається в очі на вулиці і дратує. Дуже важко усвідомлювати, що коли рідна людина кожен день ризикує життям на фронті, хтось в цей час на її місці заробляє гроші. Але ж це питання точно не до мігрантів. Це несправедливість світу, з якою важко змиритися.

ДОВІДКА КОРОТКО ПРО

Останнім часом в Україні швидко розвивається ринок аутстафінгу (тобто надання тимчасового персоналу), на якому людей оформлюють на підприємстві-аутстафері (підписують трудовий договір, нараховують зарплату, платять податки, ведуть кадрову документацію, оформлюють відпустки та лікарняні), а працюють вони на іншому підприємстві у роботодавця-замовника. Аутстафер надає послуги замовнику на основі договору про надання персоналу. Фактичний роботодавець отримує працівника для виконання роботи, керує його трудовою діяльністю, встановлює графік та вимоги до роботи. У такому разі у роботодавця є гарантія, що наймані робітники відпрацюють весь контракт, не зірвуть дедлайни. А якщо хтось захоче припинити контракт достроково, провайдери швидко знайдуть йому заміну.

Новини по темі: ринок праці вакансії мігранти з Південної Азії

Підпишіться на нас в соц. мережах

Статті по темі

31 травня ЕКОНОМІКА
Бізнесмен Дмитро Коваленко: в Україні необхідно змінити умови кредитування для великого бізнесу

30 травня ЕКОНОМІКА
Оцифрування трудових економик, кешбек та реформа армії: що чекає українців у червні

29 травня ЕКОНОМІКА
Подорожчання проїзду в столиці: чи справді Київ не може втримати старі тарифи